

PROFILAKTIKA INSPEKTORLARIDA UMUMINSONIY VA MILLIY QADRIYATLARGA HURMATNI YUKSALTIRISHNING ASOSIY YÒNALISHLARI

Xamitov Baxtiyor Baxodir o'g'li
IIV akademiyasi 3-kurs 316-guruh kursanti

Annotatsiya: Mazkur maqolada profilaktika inspektorlarida umuminsoniy va milliy qadriyatlarga hurmatni yuksaltirish bo'yicha chora tadbirlar bo'yicha fikr yuritilgan.

Kalit so'zlar: Inspektor, profilaktika, madaniyat, chora, fikr, hurmat, qadriyat.

Аннотация: В данной статье инспекторы профилактики обсудили меры по повышению уважения к общечеловеческим и национальным ценностям.

Ключевые слова: Инспектор, профилактика, культура, мера, мнение, уважение, ценность.

Abstract: In this article, prevention inspectors discussed measures to increase respect for universal and national values.

Key words: Inspector, prevention, culture, measure, opinion, respect, value.

Yangi O'zbekistonda amalga oshirilayotgan tub islohotlar milliy madaniyatimiz tarixini o'rganishning unga xolisona baho berish, chunonchi o'zbek falsafasidagi ma'naviy me'rosimizni o'rganish, tarixiy yodgorliklarimizni asrash, milliy, diniy qadriyatlarning tiklanishi tabiiy va ijtimoiy borliqqa yangicha munosabatning shakllanishi, shaxs erkinligi va haq - huquqlarining oliy qadriyat sifatida e'tirof etilishi, yuksak qadriyatli ong va dunyoqarashning qaror topishini ta'minlamoqda. Darhaqiqat, milliy, diniy qadriyatlar ularning ahvoli kelajak taqdiri kishilarni doimo qiziqtirib kelgan muammolardan biridir. Demokratiya, oshkoralik jarayoni hozirgi ko'p millatni mamlakatimizda, milliy qadriyatlarni idrok etish va anglashni taqozo e'tib, bu sohalarda yig'ilib qolgan muammolarni yangicha tafakkur asosida chuqur nazariy mushohada etishni taqozo etmoqda. Asrlar ichra jahon ilmfani, madaniyati rivojiga munosib hissa qo'shgan zahmatkash, ayni paytda zukko, bilimdon ota-bobolarimizdan qolgan madaniy me'ros biz uchun bebaho xazinadir. Bu ma'naviy me'ros ma'naviy olamimizni boyitib, har bir inson qalbiga nur, ezgulik, fazilatlar baxshida etadi. Xalq og'zaki ijodi namunalari ertak va rivoyatlar, hikmatli so'zlar, musiqa asarlari me'morchilik yodgorliklari va tasviriy san'at asarlari, she'r va dostonlar, islomiy tarbiya, milliy qadriyatlarning har biri bebaho ma'naviyat xazinasidir. Shunday ekan, xalqimizni, ayniqsa, yoshlarni o'z mustaqil fikriga, zamonlar sinovidan o'tgan hayotiy-milliy qadriyatlarga, sog'lom dunyoqarashga, mustaqil irodali, boy ma'naviyatga ega insonlar qilib tarbiyalash

har qanday mafkuraviy tazyiq va ma'naviy tahdidlarga zarba berishga tayyor etib tarbiyalash vazifasi dolzarb hisoblanadi.

Vazirlar Mahkamasining "Ichki ishlar organlari profilaktika (katta) inspektorlarining jamoat tartibini saqlash bo'yicha yordamchilari faoliyatini tashkil etish to'g'risida"gi qarori qabul qilindi. Hujjatda qayd etilishicha "O'zbekiston Respublikasi prezidentining "Jamoat xavfsizligini ta'minlash samaradorligini oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" 2018 yil 24 dekabrda PQ-4075-son qaroriga muvofiq: "Mahalla posboni" jamoatchilik tuzilmalarining rahbarlari lavozimlari tugatilib, ularga ish haqi to'lash va ijtimoiy qo'llab-quvvatlashning amaldagi mexanizmlari saqlab qolingan holda, bo'shayotgan shtat birliklari hisobidan profilaktika (katta) inspektorlarining jamoat tartibini saqlash bo'yicha yordamchilari lavozimlari joriy etilgan hamda ularga huquqbuzarliklar profilaktikasi sohasida ichki ishlar organlariga amaliy yordam ko'rsatish uchun shaxsiy javobgarlik yuklangan; huquqbuzarliklar profilaktikasi va jinoyatchilikka qarshi kurashishga munosib hissa qo'shgan profilaktika inspektorlarining yordamchilariga Huquqbuzarliklar profilaktikasi bosh boshqarmasi boshlig'ining tavsiyasiga asosan ichki ishlar organlarining oliy ta'lim muassasalariga, shu jumladan kasbiy tayyorgarlik fakultetiga kvota asosida o'qishga kirish huquqi berilgan; profilaktika inspektorlarining yordamchilarini ichki ishlar organlarining oliy ta'lim muassasalariga qabul qilish dastlabki va kasbiy tanlov natijalariga asosan O'zbekiston Respublikasi ichki ishlar vaziri tomonidan har yili belgilanadigan kvotalarga muvofiq amalga oshirilishi belgilangan. Profilaktika (katta) inspektorlarining jamoat tartibini saqlash bo'yicha yordamchilari faoliyatini tashkil etish tartibi to'g'risidagi nizom; Profilaktika (katta) inspektorlarining jamoat tartibini saqlash bo'yicha yordamchilarining kvota asosida O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligining oliy ta'lim muassasalariga, shu jumladan kasbiy tayyorgarlik fakultetiga o'qishga kirishi uchun tavsiyanomalar berish tartibi to'g'risidagi nizom tasdiqlandi. Profilaktika (katta) inspektorlarining jamoat tartibini saqlash bo'yicha yordamchilari faoliyatini tashkil etish tartibi to'g'risidagi nizomga ko'ra, quyidagilar profilaktika inspektorlari yordamchilarining asosiy vazifalari hisoblanadi: tegishli hududda xavfsizlikni va jamoat tartibini saqlash, fuqarolarning ogohligini oshirish, tinchlik va barqarorlikni ta'minlashda ichki ishlar organlariga ko'maklashish; g'ayriijtimoiy xulq-atvoriga ega, huquqbuzarlik sodir etishga moyil, huquqbuzarlik sodir etgan shaxslarning, shuningdek, huquqbuzarliklardan jabrlanganlarni ijtimoiy rehabilitatsiya qilish va ijtimoiy moslashtirishda ishtirok etish; fuqarolar, ayniqsa, voyaga yetmaganlar va yoshlarning huquqiy madaniyatini oshirish, huquqiy targ'ibot ishlarini o'tkazishda fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari bilan hamkorlik qilish; voyaga yetmaganlar hamda yoshlarni milliy va umuminsoniy qadriyatlarni hurmat qilish

ruhida tarbiyalash, ongi va qalbida mustaqillik g'oyalariga sodiqlik, milliy o'zlikni anglash, Vatanga muhabbat va uning taqdiriga daxldorlik. fidoyilik hissini qaror toptirish va rivojlantirish, turli mafkuraviy tahdidlardan asrashga qaratilgan tadbirlarni o'tkazishda ishtirok etish; "Mahalla posboni" jamoatchilik tuzilmasi, "Fidokor yoshlar" jamoatchilik patrul guruhlari, "Jamoatchilik nazorati maskanlari" faoliyatini kunlik nazorat qilish va muvofiqlashtirib borish.

Respublikamiz Prezidenti Sh.Mirziyoyev ta'kidlaganlaridek "Yuksak ma'naviyatli, zamonaviy bilim va kasb-hunarlariga, o'z mustaqil fikriga ega bo'lgan yoshlarni milliy va umuminsoniy qadriyatlar ruhida tarbiyalash biz uchun eng muhim masalalardan biridir." Darhaqiqat, yoshlar ma'naviy barkamol, yetuk shaxs sifatida erishuvining muhim yo'nalishi ular ongida milliy urf-odat va an'analarni shakllantirishdir. Milliy urf – odatlar hayotimizning har bir sohasiga singib ketgan bo'lib, bu urf – odatlar bizni aynan qaysi xalq vakili ekanligimizni ko'rsatuvchi izoh, ya'ni bizni kim ekanligimizni isbotlovchi dalil hisoblanadi. Chunki ma'naviy, barkamol yoshlarni o'ziga xos bo'lgan milliy urf - odatlar xayr - saxovat, mehr-oqibat, muruvvat, andisha, or-nomus, sharm - hayo, iffat, bosliqlik, ulug'vorlik, sabrlik kabi ma'naviy fazilatlar, mehmondo'stlik, bag'rikenglik, bolajonlilik, oqko'ngillilik, mehnatkashlik kabi milliy qadriyatlar aynan urf – odat, an'analarda qaror topadi. Shunday ekan milliy qadriyatlarga hurmat bilan qarash millatning o'ziga hurmat bilan qarashning asosiy belgisidir. Ming yillar mobaynida shakllangan milliy qadriyatlarimiz hozirgi davrda yaratilgan madaniy – ma'naviy boyliklar bilan qo'shilib, yangi zamonaviy qadriyatlarni yaratadi va taraqqiyotimizni tezlashtiradi, g'oyaviy va ma'naviy poklanishni ta'minlashga ko'maklashadi. Qadriyatlarning barcha turlari insonning ayniqsa yoshlarning farovon hayot kechirishi, erkin yashashi ma'naviy - axloqiy kamol topishi uchun xizmat qiladigan vositalar bo'lib hisoblanadi. Ayni vaqtda, insonlar o'z qadriyatlarini anglashlari, faqat moddiy emas, ma'naviy boyish huquqiga ega bo'lishlari, o'zlarining insoniy haq-huquqlarini, odamiyliklarini chuqur his qilishlari, milliy o'zliklarini anglashlari zarur. Milliy o'zlikni anglash esa millatning jipsligini va birligini ta'minlovchi millatning o'zi mavjudligini anglashga xizmat qiluvchi omildir. Milliy o'ziga xoslik butun insoniyat uchun katta boylik, uni harakatlantiruvchi ma'naviy ruhiy kuch - qudratdir. Inson o'zini o'zi anglashning yuksak darajasi milliy o'zligini anglashdir. Millatlarning o'zligini anglashga bo'lgan intilishi saqlanib qolar ekan, demak, milliy o'ziga xoslikning barqarorligini ta'minlaydi. Milliy o'zligini unutgan kimsaning manqurtga aylanishi hech gap emas, bu insoniyat uchun fojia. Insoniyat faqat milliy turli tumanlik, o'ziga xosliklarning amal qilishi bilan barhayot rivojlanib boradi. Umuminsoniy qadriyatlar milliy qadriyatlar negizida shakllanib, kamol topib boradi. Lekin shunga qaramay u mazmun jihatidan chuqur va boydir. Chunki umuminsoniy ma'naviy

qadriyatlarga barcha millatlar, elatlar va xalqlarning maqsad va intilishlari birligi va umumiyliги o,z aksini topishi lozim. “Umuminsoniy qadriyatlar barcha xalq va elatlarga xos bo,,lgan, ularning insoniy fazilatlarini ifodalaydigan an,,analar, urf - odatlar, intilishlar, g,,oyalar, sog,,lom fikr, yuksak did bilan baholash qobiliyati, shu asosida qilinadigan harakat va faoliyat va hokazolar bo,,lib, undan unumli foydalanish umumbashariy muammolarni to,,g,,ri hal qilishga ko,,p jihatdan ijobiy ta'sir etadi.”[4, 114] Insoniyatning omon qolishi, ularning huquq va erkinliklari, xalqlarning har tomonlama hamkorligi, ekologik va energetik muammolar, umuminsoniy boy tarixiy meros, umuminsoniy fazilatlar, hozirgi dunyoning yaxlitligi, o,,zaro bog,,liqligi va boshqalar shular jumlasidandir. Xulosa qilib aytganda, Yangi O,,zbekiston milliy va umuminsoniy qadriyatlar uyg,,unligi asosida, milliy mentalitetimizning o,,ziga xos jihatlarini hisobga olib, ijtimoiy hayotimizdagi an,,anaviylik va zamonaviylikka tayanilgan holatda fuqarolik jamiyatini barpo etishga alohida e,,tibor qaratmoqda. Zero, fuqarolik jamiyati bu demokratik qadriyatlarni qaror toptiradigan va ularga tayanadigan jamiyatdir. Mamlakatimiz milliy taraqqiyot kontseptsiyasi Sharqona va umuminsoniy demokratiya xususiyatlaridan kelib chiqadi. Unda milliy va umuminsoniy qadriyatlar va tamoyillar ustuvordir.

REFERENCES

1. Mirziyoyev.Sh.M. "Milliy taraqqiyot yo`limizni qat`iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko`taramiz". – Toshkent. O`zbekiston: 2017 yil,1 tom
2. Toxir Malik Odamiylik mulki (axloq kitobi) – Toshkent, Sharq nashriyoti, 2013 yil
3. Mirziyoyev Sh.M. "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir" - Toshkent,"O,,zbekiston", 2018 yil, 2-Tom
4. Nazarov Q. Aksiologiya – qadriyatlar falsafasi – Toshkent, Akademiya nasiriyoti, 2011 yil